

Základná škola s materskou školou Plaveč, Školská 93, 065 44 Plaveč

Dodatok č. 1
ku školskému vzdelávaciemu programu

**„Základné zásady vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach
základnej školy – integrované vzdelávanie“**

Obsah

1 Ciele výchovy a vzdelávania	4
2 Stupeň vzdelania	4
3 Profil absolventa	5
4 Pedagogické stratégie	5
5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so zdravotným znevýhodnením	5
6 Vzdelávacie oblasti	5
7 Vzdelávacie štandardy	6
8 Rámcové učebné plány	6
9 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	7
9. 1 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s vývinovými poruchami učenia	7
9. 1.1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia	9
9. 1. 2 Rámcový učebný plán pre žiakov s VPU	10
9. 1. 3 Rámcový obsah vzdelávania predmetu RŠF	11
9. 2 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s poruchou správania	12
9.2 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka s poruchou správania na základnej škole	13
9. 3 Charakteristika a vzdelávania žiaka chorého a zdravotne oslabeného	14
9. 3. 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania na základnej škole	14
9. 3. 2 Rámcový učebný plán	16
9. 4 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia)	18
9. 4. 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka s AU alebo PVP bez MP	18
9. 4 . 2 Učebný plán	20
10. Podmienky prijímania žiakov ZZ do základnej školy	21
11. Individuálny výchovno-vzdelávací program	22
12. Dĺžka a špecifiká výchovy a vzdelávania	22
13. Formy výchovy a vzdelávania	23
14. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	23
15. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy	23
16. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	23
17. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania	23
18. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov ZZ	24
19. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia v škole	25

Úvod

Základná škola zabezpečuje podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní, a to v zmysle § 94 ods. 1 a § 2 písmeno s) zákona č. 245/2008 Z. z. v školskej integrácii, t. j. v triede alebo výchovnej skupine spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s vývinovými poruchami učenia (ďalej aj „VPU“) sa postupuje v súlade s platnou legislatívou podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s poruchou aktivity a pozornosti (ďalej aj „PAP“) sa postupuje v súlade s platnou legislatívou podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) (ďalej aj „AU alebo PVP (bez MP)“) sa postupuje v súlade s platnou legislatívou podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia).

Tieto vzdelávacie programy sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre jednotlivé stupne vzdelávania. Pre výchovno-vzdelávací proces žiakov s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP) platia všetky ustanovenia uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre žiakov s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP).

Vzdelávací program pre žiakov s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP), SP a TP charakterizuje ich výchovu a vzdelávanie a objasňuje a vysvetľuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o takýchto žiakov. V týchto prípadoch je potrebné zvoliť a zo strany školy zabezpečiť úpravu podmienok, foriem, metód pedagogickej a výchovnej práce a tiež optimálny prístup vo výchove a vzdelávaní žiaka s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP), SP a TP a súčasne rešpektovať úpravy, vyplývajúce z prítomných porúch učenia, porúch aktivity a pozornosti, autizmu alebo ďalších pervazívnych vývinových porúch a sluchového postihnutia nielen vo vzdelávaní, ale aj v hodnotení a klasifikácii.

„Vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so všeobecným intelektovým nadaním formou školskej integrácie sa uskutočňuje v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ak je to potrebné. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu škola vychádza zo záverov a odporúčaní uvedených v správach z diagnostického vyšetrenia Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie alebo Centra špeciálno-pedagogického poradenstva zaradeného do siete škôl a školských zariadení, s prihliadnutím na aktuálne podmienky školy.“

Ustanovenie § 144 ods. 2 školského zákona zaručuje žiakovi so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami právo „na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré

zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú“. Predmetné právo je premietnuté do vzdelávacích programov pre jednotlivé podskupiny z kategórie žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním. Vzdelávacie programy žiakov so zdravotným znevýhodnením a pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov.

Pod pojmom **špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba** sa pri uplatňovaní školského zákona a s ním súvisiacich predpisov rozumie požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov výchovy a vzdelávania žiaka (§ 2 písm. j) školského zákona). Žiakom so zdravotným znevýhodnením je nevyhnutné zabezpečiť potrebné podporné prostriedky pre ich efektívne vzdelávanie, predovšetkým:

- a) zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelávaní,
- b) materiálne ktoré zahŕňajú napríklad špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, úpravy prostredia a iné; c) personálne, t. j. odborný a podporný servis špeciálneho pedagóga, školského špeciálneho pedagóga, logopéda, liečebného pedagóga, školského psychológa, asistenta učiteľa a iných odborníkov, odborná príprava pedagógov a iné; d) finančné – na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok

Vzhľadom na špecifiká konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb každého žiaka je nevyhnutné riadiť sa pri jeho výchove a vzdelávaní odporúčaniami poradenských zariadení rezortu školstva, ktoré pri ich príprave aplikujú vyššie uvedené predpisy a odporúčania podľa zistení vyplývajúcich z diagnostiky, s využitím aktuálnych vedeckých poznatkov a skúseností z praxe.

1 Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci ZZ plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania. Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu intaktných aj integrovaných žiakov použijeme princíp rovnosti, humánosti, individuálneho prístupu, rešpektovania osobnosti. Cieľom vzdelávania žiakov so ŠVVP a VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP) je pripraviť ich na vzdelávanie na akejkoľvek strednej škole s prihliadnutím na ich schopnosti a možnosť vykonávať zvolenú profesiu. Žiaci s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP) plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní.

2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy.

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy.

3 Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy zodpovedajú profilu absolventa primárneho a nižšieho stredného stupňa školského vzdelávania v základnej škole.

4 Pedagogické stratégie

Špeciálny pedagóg poskytne odbornú intervenciu žiakom s VPU PAP, AU alebo PVP (bez MP), rodičom a zamestnancom školy bude poskytovať odborné poradenstvo v oblasti vzdelávania žiakov s VPU, PAP, AU alebo PVP (bez MP). Triedy učiteľ oboznámi všetkých vyučujúcich so závermi odborných vyšetrení (psychologickom, špeciálnopedagogickom, logopedickom) i s diagnózami, uvedenými v správach z týchto vyšetrení. Jednotliví vyučujúci pedagógovia sa dôkladne oboznámia so správami a najmä s odporúčaniami pre výchovnovzdelávací proces žiakov, s Individuálnym výchovno-vzdelávacím programom konkrétneho žiaka. Úzko spolupracujú so školským špeciálnym pedagógom, príp. s logopédom poradenského zariadenia, ktorého je žiak klientom.

5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Naša základná škola zabezpečuje integrované vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením (ďalej len „ZZ“) :

- s vývinovými poruchami učenia,
- s poruchou správania,
- s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia),
- chorých a zdravotne oslabených

6 Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania žiakov s VPU v špeciálnych školách, špeciálnych triedach a v školskej integrácii je rovnaký ako obsah vzdelávacích oblastí príslušných predmetov pre štátny vzdelávací program žiakov základných škôl. Vzdelávacie oblasti sú však doplnené o oblasť ŠPECIÁLNOPEDAGOGICKÁ PODPORA, do ktorej sú zaradené špecifické vyučovacie predmety:

- individuálna logopedická intervencia (ďalej aj „ILI“)
- rozvíjanie špecifických funkcií (ďalej aj „RŠF“).

Rámcový obsah vzdelávania špecifického vyučovacieho predmetu RŠF určuje samostatný dokument, ktorý je prílohou tohto vzdelávacieho programu. Obsah aktivít, ktoré vykonáva špeciálny pedagóg musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami žiaka, bez ohľadu na fyzický vek.

Rámcový obsah vzdelávania špecifického vyučovacieho predmetu ILI určuje samostatný dokument, ktorý je prílohou tohto vzdelávacieho programu. Obsah logopedickej intervencie musí byť v súlade s aktuálnymi mentálnymi a komunikačnými schopnosťami žiaka, bez ohľadu na fyzický vek.

Na primárnom stupni vzdelávania sú do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA zaradené predmety rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností a rozvíjanie grafomotorických

zručností a písanie ako špecifické predmety určené pre žiakov s touto diagnózou. Na nižšom stupni sekundárneho vzdelávania je do vzdelávacej oblasti JAZYK A KOMUNIKÁCIA zaradený špecifický predmet rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností, oblasť neobsahuje druhý cudzí jazyk, vzhľadom na charakter postihnutia.

7 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov ZZ sú rovnaké ako pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia primárneho vzdelávania alebo nižšieho stredného vzdelávania. Čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu je potrebné zaznamenať v individuálnom vzdelávacom programe žiaka. . Dosiahnuté výkony sú limitované samotnými špecifikami pre jednotlivé typy zdravotného znevýhodnenia a individuálne odlišnosti žiakov, a preto nemôžu byť ustanovené štandardy pre jednotlivé špecifické vyučovacie predmety.

8 Rámcové učebné plány

Rámcové učebné plány (ďalej aj „RUP“) sú totožné s rámcovými učebnými plánmi podľa vzdelávacích programov pre jednotlivé typy zdravotného znevýhodnenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie s nasledovnými špecifikami:

a) Žiaci so ZZ sa zúčastňujú na vyučovaní spolu s intaktnými žiakmi vo všetkých predmetoch podľa školského vzdelávacieho programu, okrem niektorých disponibilných (voliteľných) hodín (v niektorých konkrétnych prípadoch) a špecifických predmetov.

b) Špecifické predmety:

- budú v rozvrhu zaradené ako posledná hodina vyučovania, ak časová dotácia podľa RUP daného typu ZZ a v danom ročníku je postačujúca na to, aby žiak so ZZ absolvoval všetky predmety vrátane disponibilných spolu s intaktnými žiakmi.

- budú žiaci so ZZ absolvovať v čase disponibilných hodín podľa školského vzdelávacieho programu školy, ak časová dotácia podľa RUP daného typu ZZ a v danom ročníku nie je postačujúca na to, aby žiak so ZZ absolvoval všetky predmety vrátane disponibilných spolu s intaktnými žiakmi. O tom, ktoré disponibilné hodiny budú žiaci so ZZ absolvovať s intaktnými žiakmi a ktoré budú použité na špecifické predmety, rozhodne riaditeľ školy.

Táto informácia bude súčasťou individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (ďalej aj „IVVP“) žiaka.

- budú žiaci so ZZ absolvovať individuálne alebo v skupinke maximálne 4 žiakov so ZZ so špeciálnym pedagógom alebo iným kvalifikovaným zamestnancom z poradenského centra, ktorého zabezpečí riaditeľ školy.

Do školského vzdelávacieho programu si školy, okrem iných predmetov, podľa potreby zaraďujú aj špecifické predmety zameraných na korekciu, terapiu a reedukáciu dôsledkov zdravotného znevýhodnenia žiakov, napr. tvorivé písanie, tvorivé čítanie, pohybová výchova, terapeutické a korektívne cvičenia

9 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

- Pre žiaka ZZ vzdelávaného v školskej integrácii riaditeľ školy zabezpečí odbornú špeciálnopedagogickú a logopedickú starostlivosť v spolupráci s centrom špeciálnopedagogického poradenstva alebo s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v rozsahu rámcového obsahu vzdelávania v špecifických vyučovacích predmetov individuálna logopedická intervencia (ďalej aj „ILI“) a rozvoj špecifických funkcií (ďalej aj „RŠF“).
- Žiak začlenený v školskej integrácii sa vzdeláva podľa rámcového učebného plánu vzdelávacieho programu pre žiakov ZZ a podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej aj „IVP“) s prihliadnutím na narušenie.
- IVP musí byť v súlade s obsahom špecifických vyučovacích predmetov ILI a RŠF. IVP sa aktualizuje podľa požiadaviek ročníka a aktuálneho stavu žiaka. Metódy a postupy používané na vyučovaní vychádzajú z výsledkov psychologickej, logopedickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky, cieľov a obsahu predmetov ILI a RŠF.
- Riaditeľ školy zabezpečí, aby v záujme žiaka boli rešpektované odporúčania uvedené v správach z odborných vyšetrení k školskej integrácii k postupom pri vzdelávaní a k postupom pri hodnotení a klasifikácii žiaka.
- O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka po konzultácii so špeciálnym pedagógom a školským logopédom. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka je nevyhnutné postupovať podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga, psychológa a školského logopéda.
- Pri vzdelávaní žiaka s VPU je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu.

9.1 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s vývinovými poruchami učenia

Vývinové poruchy učenia (ďalej aj „VPU“) zaraďuje Medzinárodná klasifikácia chorôb, 2016 z medicínskeho hľadiska do kategórie porúch psychického vývinu – v zmysle uvedenom vo vzdelávacom programe pre žiakov s vývinovými poruchami učenia. Vyplývajú z oneskoreného vývinu funkcií, ktoré úzko súvisia s biologickou zrelosťou centrálného nervového systému. Týmto oneskorením sú v rôznej miere najčastejšie dotknuté jazykové funkcie, zrakové a priestorové schopnosti a motorická koordinácia.

Keďže úroveň vývinu vyššie uvedených funkcií, ako aj stav ich narušenia má vplyv na procesy učenia, na nadobúdanie schopností a vytváranie zručností potrebných pri školskom vzdelávaní, ich príznaky sú zvyčajne identifikované, ale aj spoľahlivo diagnostikovateľné až po nástupe dieťaťa do školy.

V rámci vývinových porúch učenia sa v pedagogickej praxi stretávame najčastejšie s pojmami dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia. Tieto pojmy označujú dysfunkcie, t. j. narušené funkcie, ktoré ovplyvňujú schopnosť učiť sa čítať a samotné čítanie, písanie, uplatňovanie gramatických pravidiel, vytváranie matematických predstáv, používanie matematických operácií. Okrem týchto dysfunkcií sa vyskytujú aj dysfunkcie, prejavujúce sa dyspraxiou – neobratnosťou v oblasti motoriky – jemnej, hrubej, narušenou pohybovou koordináciou. Zriedkavejšie sa u žiakov možno stretnúť aj s dysfunkciami ovplyvňujúcimi hudobný sluch, hudobný prejav (dysmúzia) a výtvarný prejav (dyspinxia).

Uvedené typy vývinových porúch učenia sa vyskytujú častejšie v kombinovanej ako v izolovanej forme. Častá je aj ich kombinácia s poruchami aktivity a pozornosti, so syndrómom ADHD (porucha aktivity spojená s hyperaktivitou) alebo s ich príznakmi na rôznej úrovni.

Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie (2016) vypracovaný Štátnym pedagogickým ústavom a schválený ministerstvom školstva je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie a pre nižšie stredné vzdelávanie na základe ustanovenia § 94 ods. 2 písm. i) školského zákona.

Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia obsahuje rámcový učebný plán na jeho uplatňovanie v školách pre žiakov s VPU, v špeciálnych triedach pre žiakov s VPU a pri vzdelávaní žiakov s VPU v školskej integrácii.

Úprava hodín a ich časovej dotácie v rámcovom učebnom pláne pre vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia a zabezpečovanie plnenia cieľov a obsahu špecifických vyučovacích predmetov žiakom v školskej integrácii sa riadi špecifikami na vytvorenie podmienok pre vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením tak, ako ich uvádza všeobecná časť tohto dokumentu.

Špecifickými vyučovacími predmetmi v rámci predmetov špeciálnopedagogickej podpory je vyučovací predmet rozvíjanie špecifických funkcií a špecifický vyučovací predmet individuálna logopedická intervencia.

Na vyučovanie vyučovacieho predmetu individuálna logopedická intervencia

sa vzťahujú kvalifikačné predpoklady podľa vyhláška č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov, v prílohe č. 1, časť určená pre učiteľa prvého stupňa základnej školy v triedach a školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a pre učiteľa druhého stupňa základnej školy v triedach a školách

pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Na vyučovanie vyučovacieho predmetu rozvíjanie špecifických funkcií sa vzťahujú kvalifikačné predpoklady určené pre učiteľa prvého stupňa základnej

školy v triedach a školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a pre učiteľa druhého stupňa základnej školy v triedach a školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením vo všeobecnosti.

9. 1. 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia

- a) Pre učiteľa vyučujúceho žiaka s vývinovou poruchou učenia v bežnej triede základnej školy je dôležité, aby mal na základe diagnostiky a priebežných odborných prehodnotení ďalšieho vývinu žiaka (najmä progresu alebo regresu) k dispozícii potrebné odporúčania a postupy k jednotlivým vyučovacím predmetom, k formám overovania jeho vedomostí, jeho hodnoteniu a klasifikácii, vypracované poradenským zariadením.
- b) Keďže žiak s VPU plní stupeň vzdelávania poskytovaný základnou školou t. j. vzdelávacie štandardy určené štátnym vzdelávacím programom pre príslušný stupeň vzdelávania, úpravy jeho vzdelávania sa môžu týkať redukcie rozšíreného učiva, metód, postupov a tempa nadobúdaných vedomostí (rozložení učiva v priebehu školského roka podľa dispozícií žiaka); obsah daný vzdelávacími štandardami štátneho vzdelávacieho programu (učebných osnov) má byť zachovaný v miere, ktorá mu podľa jeho dispozícií umožní ukončiť vzdelávanie získaním stupňa vzdelávania poskytovaného príslušnou školou a prípravu na povolanie v odbore vzdelávania primeranom jeho potenciálu.“
- c) Pred voľbou strednej školy je dôležité, aby sa žiak s VPU oboznámil s informáciami uvedenými v príslušných častiach štátneho vzdelávacieho programu pre každý odbor vzdelávania. Vzdelávacie programy študijných a učebných odborov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) uvádzajú tiež vhodnosť alebo nevhodnosť príslušného zamerania pre žiakov s vývinovou poruchou učenia.

9. 1. 2 Rámcový učebný plán pre žiakov s VPU

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	10
Špeciálnopedagogická podpora	rozvíjanie špecifických funkcií	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
	individuálna logopedická intervencia	2	2	2	2	8	2	1	1	1	1	6
Základ		23	23	26	28	100	27	27	28	29	27	138
Voliteľné (disponibilné) hodiny		1	1	1	1	4	2	2	2	2	3	11
Spolu		24	24	27	29	104	29	29	30	31	30	149

Poznámky k učebnému plánu

1. Na základe § 94 ods. 2 písmena e) zákona č. 245/2008 Z.z. a podľa pôvodného bodu 12.1 Štátneho vzdelávacieho programu pre primárny stupeň základnej školy v SR ISCED 1 a Štátneho vzdelávacieho programu pre nižší stredný stupeň ISCED 2 z 30. júna 2008 sa počet hodín v školskom vzdelávacom programe môže navýšiť o 1-3 hodiny.
2. Vyučovacie hodiny predmetu ILI sú delené.
3. Vyučovacie hodiny predmetu RŠF môžu byť delené

4. Voliteľné hodiny špecifických predmetov zameraných na rozvíjanie komunikačnej schopnosti a nápravu špecifických vývinových porúch učenia v školskom vzdelávacom programe sú delené.

5. V individuálnych prípadoch je možné využiť § 5 ods.3) písmeno e) zákona č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pri rozhodnutí riaditeľa sa prihliada individuálne na výsledky špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky, vyjadrenie rodičov a pedagogickej rady. Tomuto žiakovi sa odporúča využívať ušetrené hodiny na posilnenie výučby iného predmetu (napr. prvého cudzieho jazyka), ktorého obsah učiva sa nemení.

6.V prípade, ak poradenské zariadenie odporučí, že konkrétny žiak nepotrebuje niektorý zo špecifických vyučovacích predmetov, musí o tom vydať písomné vyjadrenie, ktoré škola vedie ako prílohu v Návrhu na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, základnej škole, strednej škole a v špeciálnej škole.

Hodiny určené na výučbu špecifického vyučovacieho predmetu, ktorý podľa písomného vyjadrenia poradenského zariadenia žiak nepotrebuje, škola použije na výučbu:

- a) iných špecifických vyučovacích predmetov alebo
- b) vyučovacích predmetov, v ktorých žiak vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie nemôže primerane napredovať, čo musí byť zaznamenané v jeho individuálnom vzdelávacom programe.

9. 1. 3 Rámcový obsah vzdelávania predmetu RŠF

Vyučovací predmet rozvíjanie špecifických funkcií (ďalej len RŠF) je určený pre žiakov, ktorí majú špecifické vývinové poruchy učenia.

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len UP) v príslušnom vzdelávacom programe pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením schválenom Ministerstvom školstva SR.

- Cieľom predmetu RŠF je v maximálnej miere podporiť rozvoj špecifických funkcií ako predpokladu k úspešnému zvládnutiu čítania, písania a počítania. Ciele tohto predmetu sú rozpracované v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch v predmete slovenský jazyk a literatúra pre každý ročník 1. stupňa základnej školy ISCED 1 a pre 2. stupeň základnej školy ISCED
- Cieľom špeciálnopedagogickej reedukácie je odstrániť alebo aspoň zmierniť VPU a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nich vyplývajú.
 - Sekundárnym cieľom RŠF je prevencia vzniku porúch správania ako následku neúspechu v komunikácii a v osvojovaní si gramotnosti. V širšom meradle podporuje RŠF sociálnu a edukačnú adaptáciu a integráciu detí a mládeže s VPU do spoločnosti.
 - Čiastkové ciele a obsah predmetu RŠF vychádzajú z psychologickkej, špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti nepochybne úzko súvisí s vývinom vnímania, predstáv, motoriky, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto terapeutické postupy a metódy musia mať širší záber a RŠF sa má orientovať na celý komplex dorozumievacieho procesu

Je veľmi dôležité, aby bol zosúladený postup logopéda v predmete individuálna logopedická intervencia a postup špeciálneho pedagóga v predmete RŠF.

Obsah špeciálnopedagogickej reedukácie musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Oblasti stimulácie sú uvedené v nasledujúcej časti aj s cieľmi pre jednotlivé oblasti. V procese reedukácie vychádza špeciálny pedagóg z dostupných odborných materiálov a najmä z pracovných listov, ktoré si aktuálne vytvára. Odporúčame, aby obsah stimulácie a pracovných listov a vychádzal z učiva, ktoré deti práve preberajú v škole.

Špeciálny pedagóg na začiatku školského roku na základe výsledkov psychologickkej, špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky, prípadne rediagnostiky a zvolených metód a postupov vypracuje individuálny vzdelávací program s prihliadnutím na obsah predmetu RŠF, t.j. špeciálnopedagogickej reedukácie pre každé dieťa na určité obdobie (odporúča sa najviac na jeden školský rok). Je to vlastne postup vedúci k splneniu cieľov reedukácie v jednotlivých oblastiach uvedených v časti Obsah RŠF – primerane komunikačným, vývinovým a kognitívnym schopnostiam žiaka. Predmet RŠF môže vyučovať špeciálny pedagóg, ktorý podľa všeobecne záväzných právnych predpisov má na vyučovanie tohto predmetu príslušnú pedagogickú a odbornú spôsobilosť, alebo školský logopéd. Vyučovacia hodina RŠF môže byť delená. Špeciálny pedagóg pracuje so žiakmi individuálne alebo v malých skupinách. Frekvencia cvičení so žiakmi vyplýva z učebného plánu a rozvrhu hodín. V prípade závažnejších VPU je možné vykonávať špeciálnopedagogickú reedukáciu aj častejšie ako stanovuje učebný plán. Potom je určenie frekvencie cvičení v kompetencii riaditeľa školy.

9. 2 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s poruchou správania

Na pomenovanie správania sa žiakov, ktoré okolie už vníma ako nežiaduce, rušivé, existuje viacero pojmov. Ako uvádza M. Horňáková (2016), v minulosti termín *difficility* (poruchy/t ťažkosti) označoval mierne formy neprispôsobivosti, nízke sociálne zručnosti a nedostatočné návyky – tieto deti porušovali bežné spoločenské pravidlá, ale neprekračovali hranice zákonnosti. Dnes hovoríme skôr o problémovom správaní. Podľa R. Kohoutka (2008) *difficility* ovplyvňujú sociálne vzťahy, adaptáciu žiaka a jeho školský výkon, správanie dieťaťa však ešte neprekračuje spoločenské normy. Ak sa im nevenuje dostatočná a adekvátne odborná pozornosť, môžu byť základom vývinu závažnejších porúch správania. Keď majú nápadnosti v správaní trvalejší charakter (aspoň polroka) a takú intenzitu, že spôsobujú rôzne obmedzenia v každodennom živote, vyžadujú zvláštne výchovné opatrenia, prípadne i medikamentóznú liečbu – vtedy hovoríme o poruchách správania. Z hľadiska pedagogickej praxe je dôležité poznať aspoň niektoré vymedzenia charakteristík vzťahujúcich sa k problematike porúch správania.

Jednotlivec, u ktorého sa vyskytuje napr. nedisciplinované správanie, pri jeho pretrvavaní a častom výskyte môže prejsť k problémovému správaniu a neskôr k poruchám správania.

Podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH-10-SK-2016)

30 poruchy správania

(F91-) charakterizuje opakované a pretrvávajúce asociálne, agresívne alebo vyzývavé konanie. Také správanie môže vážne narušiť veku primerané sociálne požiadavky. Ide teda o horšie počínanie, ako je obyčajné detské huncútstvo alebo pubertálna rebélia a má ráz trvalého

správania (aspoň šesť mesiacov). Poruchy správania môžu byť príznačné aj pre iné psychické choroby. V takých prípadoch treba uprednostniť základnú diagnózu. Príklady správania, ktoré je podkladom pre diagnózu, zahŕňajú nadmerné bitkárstvo a tyranizovanie, krutosť voči iným ľuďom a zvieratám, ťažké poškodzovanie majetku, podpaľačstvo, krádeže, opakované klamanie, záškoláctvo a utekanie z domu, nezvyčajne časté a veľké výbuchy zlosti a neposlušnosť.

Spomínané správanie, ak je dostatočne výrazné, postačuje na diagnózu, ale jednotlivé disociálne činy nestačia.

9.2 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka s poruchou správania na základnej škole

Ak sa poruchy správania premietajú do vzdelávacieho procesu tak, že žiakovi je potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami.

Status žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami môže byť aktuálny najmä v prípade, kedy žiak s poruchami správania výrazne zaostáva vo vzdelávaní, poruchy správania sú kombinované s poruchou aktivity a pozornosti, resp. sú poruchy správania dôsledkom aj narušeného duševného zdravia, alebo telesných chronických ochorení. Podmienkou evidencie žiaka ako žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je súhlas jeho zákonného zástupcu. Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií, na základe odborného vyšetrenia školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny vzdelávací program. Individuálny vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií.

Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej, prípadne strednej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Riaditeľ školy je povinný pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka zabezpečiť systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Podľa potreby škola môže spolupracovať aj s niektorým diagnostickým centrom alebo reedukačným centrom.

Špecifiká vzdelávania je potrebné uplatňovať v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiakov vo všetkých formách vzdelávania nasledovne:

- všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov s poruchami správania,
- žiak s poruchami správania, ktorý nemôže plniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí a štandardov, sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- voliteľné hodiny je možné využiť aj na intenzívne vzdelávanie v určitej vzdelávacej oblasti v rámci individuálneho vzdelávacieho programu žiaka,
- v prípade potreby si môžu školy, alebo diagnostické triedy, v ktorých sa vzdelávajú žiaci s poruchami správania vo svojich školských vzdelávacích programoch zvýšiť počet voliteľných hodín o 1 až 3 hodiny týždenne,
- vo vyučovaní žiakov s poruchami správania si učiteľ môže stanoviť dĺžku a štruktúru vyučovacej hodiny flexibilne, zohľadňujúc psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom stanovenej diagnózy,
- vo vyučovaní žiakov s poruchami správania, u ktorých sa predpokladá, že po ukončení vzdelávania na základnej škole budú pokračovať vo vzdelávaní na stredných odborných školách, sa na 2.stupni základnej školy odporúča vo všetkých ročníkoch vyučovať predmety zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce.

9. 3 Charakteristika a vzdelávania žiaka chorého a zdravotne oslabeného

Podľa tohto vzdelávacieho programu sa vzdelávajú žiaci chorí a zdravotne oslabení, na základe ich aktuálneho zdravotného stavu. Termínom chorý sa označuje žiak v stave choroby, ktorá sa bežne definuje ako porucha rovnováhy organizmu s prostredím. Vznikajú pritom rozličné anatomické a funkčné zmeny v organizme.

Zo špeciálnopedagogického hľadiska však nejde o chorého vôbec, ale o takého, ktorý pre svoju chorobu vyžaduje špeciálnu výchovno-vzdelávaciu starostlivosť. Kategória chorých sa vnútorne diferencuje na viaceré skupiny, ktoré potom predstavujú špecifickú pedagogickú problematiku. Existuje rozsiahly počet chorôb dýchacieho, pohybového, nervového, srdcovocievneho, tráviaceho, vylučovacieho a pohlavného ústrojenstva, chorôb kožných, krvných, žliaz s vnútornou sekréciou, atď. Mnohé choroby sa končia vyzdravením, niektoré však môžu zanechať následky v telesnej deformite, iné trvalo obmedzujú žiaka v istých oblastiach jeho života alebo ohrozujú jeho život. Táto skutočnosť sa odráža aj v špecifickosti ich výchovy a vzdelávania.

Termínom zdravotne oslabený sa označuje žiak v stave rekonvalescencie alebo so zníženou odolnosťou voči chorobám, či tendenciou k recidivite choroby alebo žiak s ohrozením zdravia v dôsledku vplyvu nevhodného prostredia, nevhodného životného režimu, nesprávnej výživy.

9. 3. 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania na základnej škole

Vzdelávanie žiakov chorých a zdravotne oslabených má individuálny charakter .

– Prioritou prístupu k chorému a zdravotne oslabenému žiakovi je dynamická interakcia medzi špeciálnym pedagógom a žiakom. Základom tejto interakcie sú individuálne formy pedagogickej práce učiteľa so žiakom, využívanie špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok a osobitný a jedinečný prístup k žiakovi.

– Využívané formy, metódy a prostriedky práce v triede sú podriadené zdravotnému stavu žiaka - pacienta.

– Žiak chorý a zdravotne oslabený je vzdelávaný individuálne na lôžku alebo v priestoroch na to určených.

Žiak sa vzdeláva individuálne, podľa rámcového učebného plánu vyučovacieho variantu, ktorý schvaľuje riaditeľ školy

Pri vzdelávaní žiaka chorého a zdravotne oslabeného je dôležité, bez ohľadu kde sa vzdeláva, aby pedagógovia, ktorí žiaka vzdelávajú:

– sa dôkladne oboznámili s diagnózou a prognózou žiaka,

– boli poučení o príznakoch ochorenia alebo zdravotného oslabenia, spôsoboch liečby, o situáciách, ktoré by mohli nastať počas jeho výchovy a vzdelávania (napr. záchvat a iné) i o pomoci, ktorú by žiak mohol potrebovať,

– akceptovali problémy žiaka spojené s jeho chorobou alebo zdravotným oslabením a rešpektovali špecifiká jeho osobnosti,

– zohľadňovali špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka, ktoré vyplývajú z jeho choroby alebo zdravotného oslabenia,

– rešpektovali správanie a prejavy žiaka spôsobené jeho chorobou alebo zdravotným oslabením,

– podporovali a primerane usmerňovali sebarealizáciu žiaka,

– povzbudzovali žiaka a vytvárali podmienky a príležitosti pre jeho pozitívne hodnotenie,

– viedli žiaka k samostatnosti a primeranému sebahodnoteniu,

– kládli na žiaka primerané požiadavky, vyžadovali činnosti, ktoré môže s primeranou individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť,

– umiestnili žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,

– podľa možnosti posadili žiaka k takému spolužiakovi, ktorý bude schopný a ochotný mu v prípade potreby pomôcť,

– pri práci so žiakom používali vhodné pomôcky (po dohode so špeciálnym pedagógom),

– akceptovali a realizovali podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu podľa konkrétnych odborných odporúčaní (predovšetkým lekára a iných zainteresovaných odborníkov),

– pravidelne informovali zákonných zástupcov o činnosti a vzdelávacích výsledkoch žiaka,

v prípade školskej integrácie:

– podľa potreby prizvali špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa k práci so žiakom,

– prekonzultovali pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese so špeciálnym pedagógom,

- všetkými prostriedkami pomáhali pri profesionálnej orientácii žiaka, a tým prispeli k jeho sociálnemu začleneniu, inklúzii,
- zachovávali diskretnosť o problémoch chorého alebo zdravotne oslabeného žiaka pred inými žiakmi, rodičmi a pod20

.Žiak chorý a zdravotne oslabený vzdelávaný v školskej integrácii postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len IVP).

Špeciálny pedagóg sa podieľa na tvorbe IVP (spolu s triednym učiteľom alebo vyučujúcimi jednotlivých predmetov), individuálne pracuje so žiakom chorým a zdravotne oslabeným podľa výsledkov lekárskej a špeciálnopedagogickej diagnostiky. Metodicky vedie učiteľov, spolupracuje s rodičmi žiaka a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, ktoré vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu žiaka. Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto IVP oboznámiť. V prípade zlepšenia zdravotného stavu žiaka chorého a zdravotne oslabeného sa môže žiakovi vzdelávaniu v špeciálnej triede alebo v školskej integrácii prehodnotiť forma vzdelávania v priebehu školskej dochádzky, t.j. žiak môže byť preradený do bežnej triedy alebo môže byť školská integrácia ukončená.

9. 3. 2 Rámcový učebný plán

V základnej škole pri zdravotníckom zariadení sa vzdelávajú žiaci podľa štyroch variantov rámcových učebných plánov pre žiakov chorých a zdravotne oslabených:

- variant A – jedna vyučovacia hodina denne, t.j. 5 hodín týždenne,
- variant B – dve vyučovacie hodiny denne, t.j. 10 hodín týždenne,
- variant C – tri vyučovacie hodiny denne, t.j. 15 hodín týždenne,
- variant D – štyri vyučovacie hodiny denne, t.j. 20 hodín týždenne.

Na našej škole máme žiaka VARIANT – D.

ISCED 1, ISCED 2 Rámcový učebný plán pre základné školy – variant D

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8	6	6	6	5	4	4	5	5	49
	prvý cudzí jazyk			3	3	3	2	2,5	2,5	2,5	18,5
	druhý cudzí jazyk						1	1	1	1	4
											71,5
Príroda a spoločnosť	prírodoveda	1	1	1	1						4
	vlastiveda		1	1	1						3
											7
Človek a príroda	fyzika						1	1	1	1	4
	chémia						0,5	0,5	1	1,5	3,5
	biológia					1	1	1	1	1	5
											12,5
Človek a spoločnosť	dejepis					1	1	1	1	1	5
	geografia					1	1	1	1	1	5
	občianska náuka					1	1	1	0,5	0,5	4
											14
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova										
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	3	3	3,5	4	3,5	4	4	33
	informatika					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
	informatická výchova		1	1	1						3
											38,5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie				1						1
	svet práce										
	technika										
											1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1			7
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1			7
	výchova umením								0,5	0,5	1
											15
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova /zdravotná telesná výchova	2	2	2	2	2	1	1	1	1	14
											14
Spolu povinná časť		17	17	19	20	20	20	20	20	20	173

Školský vzdelávací program

Voliteľné hodiny		3	3	1							
Spolu : povinná časť + voliteľné hodín		20	20	20	20	20	20	20	20	20	180

9. 4 Charakteristika a vzdelávanie žiaka s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia)

Hlavnými cieľmi primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti (ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti. Plnia porovnateľné ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

Vzdelávanie žiakov má individuálny charakter. – Výchova a vzdelávanie žiakov s autizmom sa uskutočňuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

V prípade potreby žiakom so zdravotným znevýhodnením možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky. Základná škola pre žiakov s autizmom má deväť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

V MKCH – 10 (1992) sú do skupiny pervazívnych vývinových porúch zahrnuté tieto diagnostické kategórie: detský autizmus (F84.0), atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), iná dezintegratívna porucha v detstve (F84.3), hyperaktívna porucha spojená s mentálnou retardáciou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), iné pervazívne vývinové poruchy (F84.6), nešpecifikovaná pervazívna vývinová porucha (F84.9). V našej škole vzdelávame na primárnom stupni a žiaka s Aspergerovým syndróm a iné pervazívne vývinové poruchy.

9. 4. 1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka s AU alebo PVP bez MP

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia plnia (ďalej aj „žiak/žiaci s AU alebo PVP bez MP“) sa vzdelávajú podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez mentálneho postihnutia) pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie (2016).

Plnia porovnateľné ciele výchovy a vzdelávania ako žiaci bez zdravotného znevýhodnenia na primárnom a nižšom sekundárnom stupni vzdelania školy.

Vzdelávacie štandardy sú rovnaké ako pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. Plnenie výkonového štandardu je však ovplyvnené konkrétnou diagnostickou kategóriou pervazívnej vývinovej poruchy a z toho vyplývajúcich individuálnych schopností a možností žiaka. Čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu, resp. ich neplnenie je zaznamenané v individuálnom vzdelávacom programe žiaka.

V školskej integrácii sa žiak vzdeláva podľa učebného plánu prispôbenému rámcovému učebnému plánu príslušnej školy, ktorú navštevuje. Škola je povinná zabezpečiť žiakovi výučbu špecifických vyučovacích predmetov.

Integrácia žiaka s AU alebo PVP bez MP je postupný proces, kde na každom stupni vzdelávania je nutná podpora pedagóga, prostredia a rodiny. Tá sa postupne zmierňuje a modifikuje podľa toho, aké výsledky žiak dosahuje, ako sa menia jeho potreby. Pri rozhodovaní je potrebné zobrať do úvahy dva základné ciele: akademický a sociálny. Akademický cieľ sa týka zabezpečenia takeého vzdelávania žiaka, ktoré bude jeho kognitívny potenciál maximálne stimulovať. Sociálny cieľ sa týka sprostredkovania možnosti začleniť sa do skupiny vrstovníkov, naučiť sa hrať tak, ako sa hrajú jeho vrstovníci, a nadobudnúť schopnosť ako fungovať v skupinových situáciách.

Pre žiaka s AU alebo PVP bez MP má zmysel najmä sociálna integrácia. K úspešnosti vzdelávania prispieva aj prispôsobené fyzické a sociálne prostredie. Vzdelávanie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bez mentálneho postihnutia kladie vysoké nároky na organizáciu celého procesu – nielen po obsahovej a metodickej stránke, ale aj vzhľadom na nevyhnutné zabezpečenie programu a cieľavedomé činnosti v čase, kedy iné deti dokážu oddychovať, pripravovať sa na ďalšiu hodinu, resp. tráviť chvíle prestávok "po svojom", ale sociálne primerane. Práve časový priestor medzi hodinami, presuny v rámci školy, voľné hodiny atď., sú pre žiaka s autizmom rizikové a je potreba pri príprave vzdelávania aj tieto chvíle dobre zorganizovať a žiaka primerane zamestnávať. Aktivity a úlohy pre dieťa mu treba vopred vizualizovať do individuálneho rozvrhu dňa a postupy rozkrokovat' na jednoduché úseky do individuálneho postupu činnosti. Veľmi dôležitá je príprava žiakov (kolektív triedy) na príchod spolužiaka: vysvetliť zvláštnosti konkrétneho žiaka, nevysvetľovať autizmus všeobecne. Je potrebné zdôrazniť, že sa tak nespráva zámerne, ale nechtiac; všetko, čo robí, má svoje dôvody. Taký spolužiak vníma svoje okolie, aj to, ako sa k nemu správame a ľahko sa pre zvláštnosti v správaní stáva stredobodom pozornosti, vysmievania a šikanovania spolužiakov.

9.4.2 Učebný plán

Štátny vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	8	6	6	6	5	4	4	5	5	51
	prvý cudzí jazyk				3	3	3	3	3	3	3	21
	rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností	7	2	2	2	2	2	1	1	1	1	21
	rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie	1	1	1	1	1						5
												98
Príroda a spoločnosť	prírodoveda		0,5	1	1	1						3,5
	vlastiveda			1	1	1						3
												6,5
Človek a príroda	fyzika							1	1	2	1	5
	chémia							0,5	1	1	2	4,5
	biológia						1	1	1,5	1	1	5,5
												15
Človek a spoločnosť	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						1	1	1	1	1	5
	občianska náuka						1	1	1	0,5	0,5	4
												15
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova		0,5	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	7,5
												7,5
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	3	3	3,5	4	3,5	4	4	36
	informatika						0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
	informatická výchova			1	1	1						3
												41,5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	svet práce								0,5	0,5		1
												11
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1			8
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1			8
	výchova umením									1	0,5	1,5

Poznámky

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednot. ročníkoch je presne určený pre tento učebný plán.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami (§ 2 ods. 14 vyhlášky č. 322/2008 Z. z.).
- Druhý cudzí jazyk v 6. až 9. ročníku je možné pre žiaka zaviesť v rámci školského vzdelávacieho programu ako voliteľnú hodinu, a to na základe odporúčenia centra ŠPPC.
- V individuálnych prípadoch je možné využiť § 5 ods. 3 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pri rozhodnutí riaditeľa sa prihliada individuálne na výsledky špeciálnopedagogickej diagnostiky, vyjadrenie rodičov

a pedagogickej rady. Tomuto žiakovi sa odporúča využiť ušetrené hodiny na posilnenie výučby iného predmetu (napr. prvého cudzieho jazyka), ktorého obsah učiva sa nemení.

5. Predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne je možné vyučovať ako jednododinové každý druhý týždeň alebo ich spojiť blokovou výučbou.

6. Predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

7. Predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

8. Pri vyučovaní predmetu INF delíme triedu na skupiny tak, aby pri jednom PC sedel jeden žiak.

9. V prípade, ak poradenské zariadenie odporučí, že konkrétny žiak nepotrebuje niektorý zo špecifických vyučovacích predmetov, musí o tom vydať písomné vyjadrenie, ktoré škola vedie ako prílohu v Návrhu na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, základnej škole, strednej škole a v špeciálnej škole. Hodiny určené na výučbu špecifického vyučovacieho predmetu, ktorý podľa písomného vyjadrenia poradenského zariadenia žiak nepotrebuje, škola použije na výučbu: a) iných špecifických vyučovacích predmetov alebo b) vyučovacích predmetov, v ktorých žiak vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie nemôže primerane napredovať, čo musí byť zaznamenané v jeho individuálnom vzdelávacom programe.

10. Podmienky prijímania žiakov ZZ do základnej školy

Žiak so ZZ sa prijíma na základe psychologickkej a špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky v ČŠPP alebo v CPPPaP. V prípade potreby môže poradenské zariadenie priamo, alebo na základe podnetu školy, vyžadovať aj odbornú lekársku diagnostiku alebo diagnostiku odborného zdravotníckeho zamestnanca (neurológ, psychiater, foniater, ORL, klinický logopéd a pod.).

O prijatí dieťaťa rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia ČŠPP a CPPPaP, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so ŠVVP poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa. (§ 61 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z.).

Riaditeľ školy je povinný informovať v prvom kontakte rodičov o podmienkach prijatia (písomná žiadosť rodiča, správy z odborných vyšetrení z príslušného poradenského zariadenia, spolupráca so školským špeciálnym pedagógom). Ak sa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka prejavujú po jeho prijatí do školy a žiak ďalej navštevuje školu, do ktorej bol prijatý, jeho ďalšie vzdelávanie ako vzdelávanie žiaka sa mu zabezpečí po predložení písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka o zmenu formy vzdelávania a vyplneného Návrhu na prijatie predloženého riaditeľovi školy.

Dokumentácia žiaka obsahuje podľa druhu školského zariadenia nasledovné dokumenty: - Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy z roku 2008 (ŠEVT 49 282 0) (ďalej len Návrh na prijatie) - Osobný list klienta zariadenia špeciálnopedagogického poradenstva (ŠEVT 57 009 0) (Centrum špeciálnopedagogického poradenstva). - Katalógový list klienta (Centrum špeciálnopedagogického poradenstva). - Správy z odborných vyšetrení (v rámci Návrhu na prijatie) - Individuálny vzdelávací program (V rámci Návrhu na prijatie) - Záznam o individuálnej špeciálnopedagogickej starostlivosti (57 018 0 IV-2009) (Centrum špeciálnopedagogického poradenstva a Centrum pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie) Na dokumentáciu žiaka sa vzťahuje zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.

11. Individuálny výchovno-vzdelávací program

Individuálny vzdelávací program (ďalej aj „IVP“) je dokument, v ktorom sa plánuje vzdelávanie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Podľa školského zákona sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu vzdeláva: – začlenený žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežnej triede základnej školy, t. j. v školskej integrácii.

Individuálny vzdelávací program je súčasťou dokumentácie tohto žiaka. Vypracúva ho škola (triedny učiteľ v spolupráci s ostatnými vyučujúcimi a školským špeciálnym pedagógom) spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Oboznamuje sa s ním aj zákonný zástupca žiaka. Tento program sa môže priebežne upravovať podľa aktuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Individuálny vzdelávací program schvaľuje riaditeľ školy na celý školský rok alebo jeho časť na základe odporúčenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Základná škola prostredníctvom IVVP zabezpečuje úpravu podmienok, foriem, metód a prístupu vo výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením a rešpektujeme úpravy vyplývajúce z prítomných porúch nielen vo vzdelávaní, ale i v hodnotení a klasifikácii.

V prípade potreby sa žiakovi so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami prispôsobí obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch. V tom prípade vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť IVP.

Individuálny vzdelávací program obsahuje:

- Základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- Požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- Modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- Aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- Špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- Špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- Požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok;

Zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, psychológa (CPPPaP, CŠPP) a iných podľa potreby, na základe odporúčania školského poradenského zariadenia.

IVP podpisuje: riaditeľ školy, triedny učiteľ, školský špeciálny pedagóg, zákonný zástupca žiaka.

12. Dĺžka a špecifiká výchovy a vzdelávania

V prípade potreby sa dĺžka vzdelávania žiakom so zdravotným znevýhodnením predĺži až o dva roky (§ 97 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z.z.) v prípade školskej integrácie individuálne, rozložením obsahu vzdelávania v súlade s individuálnym vzdelávacím programom (pri uplatnení § 94 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z.z.).

V prípade potreby sa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením zvýši počet voliteľných hodín o 1 až 3 hodiny týždenne. Vo výnimočnom prípade môže byť žiak na základe lekárskeho odporúčania na určitý čas podľa § 24 zákona č.. 245/2008 Z. z oslobodený od povinnosti dochádzať do školy, pričom sa mu v súlade s týmto zákonom poskytuje individuálne vzdelávanie.

13. Formy výchovy a vzdelávania

Základná škola poskytuje žiakom so ZZ stupeň vzdelávania ISCED 1 a ISCED 2, uplatňuje pri vzdelávaní týchto žiakov tú formu organizácie výchovy a vzdelávania podľa § 54 zákona č. 245/2008 Z. z., prostredníctvom ktorej mu pre nich prijateľným spôsobom zabezpečí získanie príslušného stupňa vzdelania. K výberu formy vzdelávania žiakov so ZZ pristupuje individuálne, podľa výsledkov špeciálnopedagogickej, psychologickej, prípadne inej odbornej diagnostiky.

14. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Základná škola systematicky spolupracuje v súvislosti s edukáciou žiakov so zdravotným znevýhodnením s centrami pedagogicko-psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva, s Okresným úradom – odborom školstva v Prešove, so Štátnym pedagogickým ústavom v Bratislave. V súvislosti so zabezpečením edukácie týchto žiakov sa kooperuje aj so zákonnými zástupcami v takom rozsahu, aby žiak so ZZ dosahoval čo najoptimálnejšie vzdelávacie výsledky.

15. Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Podmienky pre povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie sú definované v Štátnom vzdelávacom programe pre 1. stupeň základnej školy ISCED 1 a v Štátnom vzdelávacom programe pre 2. stupeň základnej školy ISCED 2.

16. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov so ZZ je potrebné postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej a logopedickej diagnostiky, v spolupráci so zákonnými zástupcami a príslušným školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP, CPPPpP).

17. Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Okrem povinného personálneho zabezpečenia platného podľa štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov so ZZ pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, schváleného 5. 5. 2016 je potrebné, aby v škole, v ktorej sú vzdelávaní žiaci so ZZ pôsobil školský logopéd, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg a asistent učiteľa. Učiteľ, školský špeciálny pedagóg a psychológ z C ŠPP alebo

CPPPaP tvoria tím rovnocenných odborníkov. Starostlivosť žiakom v zmysle intervencie a poradenstva pedagógom a rodičom poskytuje školský špeciálny pedagóg.

18. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov ZZ

- Hodnotenie a klasifikácia žiakov so zdravotným znevýhodnením vychádza z aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy, ktorých prílohou sú zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so ZZ sa berie do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon, v súlade s dodržiavaním Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (Príloha č.2 k metodickému pokynu – Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole) schváleného MŠ SR pod číslom 2011-3121/12824:4-921 zo dňa 1.5.2011.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky.
- Súčasťou dokumentácie individuálne začleneného žiaka na našej ZŠ sú hodnotiace štvrťročné správy vyučujúcich za jednotlivé predmety.
- O spôsobe a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka.

Všeobecné zásady hodnotenia žiaka ZZ

- Pedagóg rešpektuje a dodržiava odporúčané formy overovania vedomostí žiaka so zdravotným znevýhodnením a ďalšie náležitosti v súvislosti s hodnotením a klasifikáciou konkrétného žiaka poradenským zariadením, ktoré okrem všeobecných odporúčaní zohľadňuje aj aktuálny stav žiaka z hľadiska jeho psychických dispozícií a motivácie.
- Je nevyhnutné sledovať informácie Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (www.nucem.sk) vo vzťahu k žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý v nadväznosti na príslušné všeobecne záväzné právne predpisy zabezpečuje externé testovania žiakov 5. a 9. ročníka základných škôl.
- Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené zdravotným znevýhodnením žiaka.
- Podľa § 55 ods. 4 školského zákona pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo žiaka so zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie. Tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, sa nehodnotia negatívne. Treba vychádzať z odporúčaní školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.
- Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

19. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia v škole

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia v škole sú definované v Štátnom vzdelávacom programe pre 1. stupeň základnej školy ISCED 1 a v Štátnom vzdelávacom programe pre 2. stupeň základnej školy ISCED 2. Najmä u žiakov so závažnejšími formami poruchy aktivity a pozornosti zabezpečíme zvýšenie ochrany fyzickej bezpečnosti samotného žiaka a jeho spolužiakov. Žiak bude pod stálym pedagogickým dozorom (s výnimkou dozoru v sociálnych zariadeniach).

Vypracovala Mgr. Anna Koršňaková, výchovný poradca